Comisiwn Ffiniau a Democratiaeth Leol Cymru

Local Democracy and Boundary Commission For Wales

Tachwedd 2020

Crynodeb Inffograffeg

Adroddiad Llawn a Mapiau:

https://cffdl.llyw.cymru/

@LDBCW

Sir Ynys Môn

Crynodeb o'r Argymhellion Terfynol

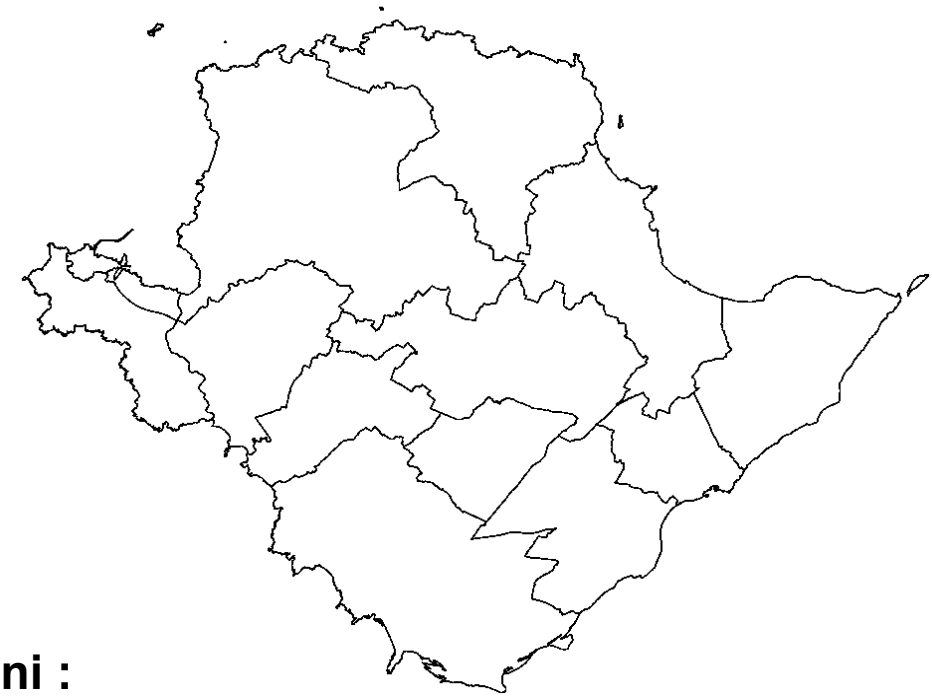

Pwy ydym ni :

Mae Comisiwn Ffiniau a Democratiaeth Leol Cymru yn gorff annibynnol a noddir gan Lywodraeth Cymru.

Fe'i sefydlwyd gan Ddeddf Llywodraeth Leol (Democratiaeth) (Cymru) 2013, gyda'r prif ddiben o gyhoeddi rhaglen waith sy'n cadw trefniadau etholiadol y 22 prif gyngor dan arolwg.

Mae'r Comisiwn yn gwneud argymhellion arolygon etholiadol y mae'n teimlo eu bod er budd llywodraeth leol effeithiol a chyfleus.

Cynhaliwyd yr arolwg hwn o ganlyniad i Ddatganiad Ysgrifenedig cyn Ysgrifennydd y Cabinet ar gyfer Cyllid a Llywodraeth Leol ar 23 Mehefin 2016, fel rhan o raglen o arolygon Cymru-gyfan ar gyfer etholiadau llywodraeth leol 2022.

© Hawlfraint y Goron a hawliau cronfa ddata [2020] OS [100047875]

Crynodeb o'n hargymhellion :

Mae'r Comisiwn yn argymell cyngor â 35 aelod, sef gostyngiad o'r 30 aelod presennol.

Mae'r Comisiwn yn argymell newid i drefniant wardiau etholiadol a fydd yn cyflawni gwelliant nodedig o ran lefel y cydraddoldeb etholiadol ar draws Sir Ynys Môn

Mae'r Comisiwn yn argymell 14 o wardiau etholiadol, sy'n fwy na'r 11 o wardiauetholiadol presennol.

Argymhellir bod y dangynrychiolaeth fwyaf 23% uwchlaw'r cyfartaledd sirol arfaethedig o fewn **Mro'rLlynnoedd** a **Thwrcelyn.**

Argymhellir bod yr orgynrychiolaeth fwyaf 21% islaw'r cyfartaledd sirol arfaethedig o fewn **Nghefni.**

Mae'r Comisiwn yn argymell 14 o wardiau aml-aelod yn y sir, yn cynnwys saith wardetholiadol â dau aelod a saith ward etholiadol â thri aelod.

Nid yw'r Comisiwn yn argymell unrhyw newidiadau i chwe ward etholiadol.

Cam yr Arolwg	Disgrifiad
18 Gorffennaf 2019	Ysgrifennodd y Comisiwn at Gyngor Sir Ynys Môn
19 Gorffennaf 2019 – 10 Hydref 2019	Cyfnod Ymgynghori Cychwynnol
16 Mehefin 2020	Cyhoeddi'r Cynigion Drafft
23 Mehefin 2020 – 14 Medi 2020	Cyfnod Ymgynghori ar y Cynigion Drafft
12 Tachwedd 2020	Cyhoeddi'r Argymhellion Terfynol

© LDBCW Copyright 2020

Trosolwg o'r Argymhellion Terfynol ar gyfer Sir Ynys Môn

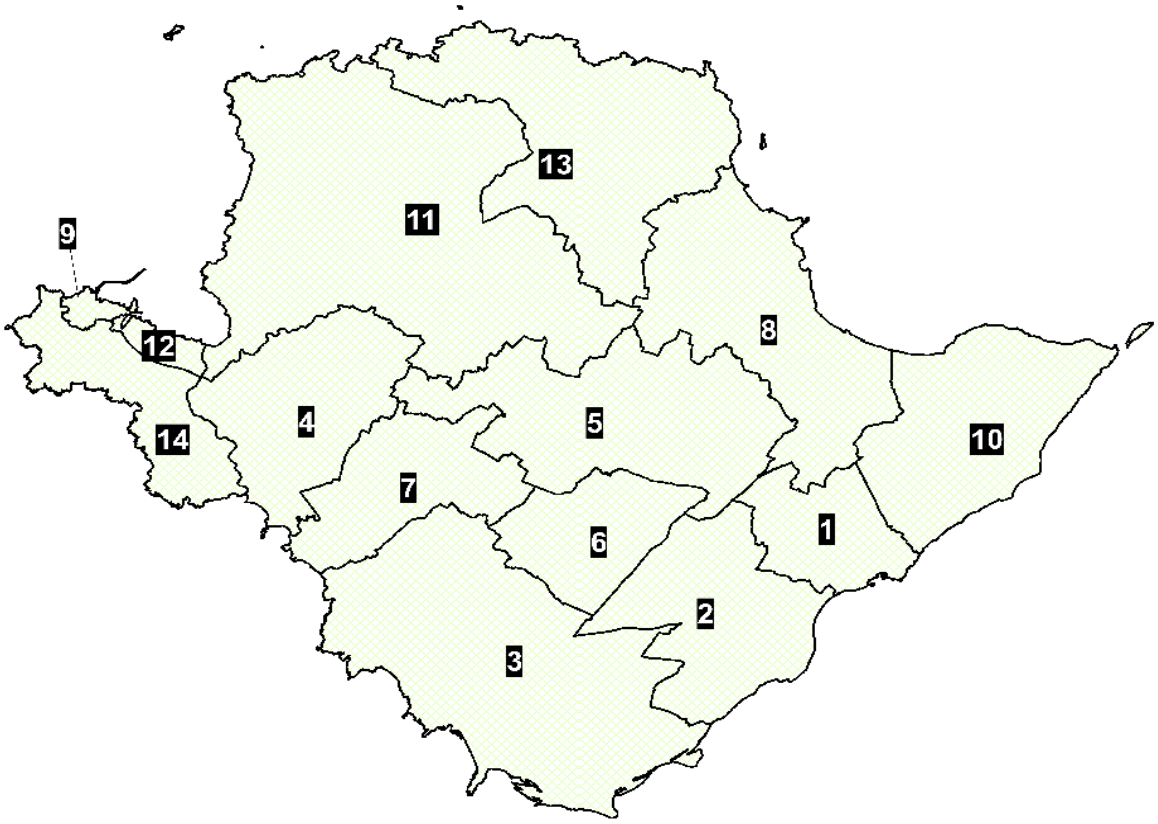

I weld yr adroddiad hwn yn ei gyfanrwydd, yn ogystal â data mapiau'r Argymhellion Terfynol, ewch i: **https://cffdl.llyw.cymru/**

Dilynwch ni ar Trydar @LDBCW

© LDBCW Copyright 2020

Allwedd :

1. **Aethwy**
2. **Bodowyr**
3. **Bro Aberffraw**
4. **Bro'r Llynnoedd**
5. **Canolbarth Môn**
6. **Cefni**
7. **Crigyll**
8. **Lligwy**
9. **Parc a'r Mynydd**
10. **Seiriol**
11. **Talybolion**
12. **Tref Cybi**
13. **Twrcelyn**
14. **Ynys Gybi**

Beth fydd yn digwydd nesaf?

Rydym bellach wedi cwblhau ein harolwg o'r trefniadau etholiadol ar gyfer Sir Ynys Môn.

Gwaith Llywodraeth Cymru yn awr, os gwêl yn dda, yw gweithredu'r argymhellion hyn naill ai fel y'u cyflwynwyd, neu gydag addasiadau. Gall Llywodraeth Cymru roi cyfarwyddyd i ni gynnal arolwg pellach hefyd.

© LDBCW Copyright 2020

Ein Hargymhellion Terfynol:

Mae'r tabl yn rhestru'r holl wardiau arfaethedig, ynghyd â nifer y pleidleiswyr ym mhob ward. Mae'r tabl hefyd yn dangos yr amrywiant etholiadol ar gyfer pob ward arfaethedig, sy'n dangos i chi sut rydym wedi cyflawni cydraddoldeb etholiadol. I gloi, mae'r tabl yn cynnwys rhagamcaniad o nifer yr etholwyr yn 2024, er mwyn i chi allu gweld effaith yr argymhellion yn y dyfodol.

ENW WARD	NIFER CYNGHORWYR	NIFER ETHOLWYR 2019	CYMHAREB 2019	% amrywiaeth o'r cyfataledd Sirol	NIFER ETHOLWYR 2024	CYMHAREB 2024	% amrywiaeth o'r cyfataledd Sirol
Aethwy	3	5,015	1,672	14%	5,164	1,721	9%
Bodowyr	2	2,707	1,354	-7%	3,040	1,520	-4%
Bro Aberffraw	2	2,967	1,484	2%	3,180	1,590	1%
Bro'r Llynnoedd	2	3,594	1,797	23%	3,927	1,964	25%
Canolbarth Môn	3	3,897	1,299	-11%	4,259	1,420	-10%
Cefni	2	2,298	1,149	-21%	2,413	1,207	-23%
Crigyll	2	2,571	1,286	-12%	2,807	1,404	-11%
Lligwy	3	4,742	1,581	8%	4,996	1,665	6%
Parc a'r Mynydd	2	2,499	1,250	-14%	2,771	1,386	-12%
Seiriol	3	4,567	1,522	4%	4,777	1,592	1%
Talybolion	3	3,834	1,278	-13%	4,161	1,387	-12%
Tref Cybi	2	2,751	1,376	-6%	3,292	1,646	4%
Twrcelyn	3	5,385	1,795	23%	5,667	1,889	20%
Ynys Gybi	3	4,303	1,434	-2%	4,682	1,561	-1%
CYFANSWM:	35	51,130	1,461		55,136	1,575	

© LDBCW Copyright 2020